

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 17P/96/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4319202323
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Bagala Vrábelová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2019:4319202323.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou JUDr. Viktóriou Bagala Vrábelovou vo veci starostlivosti o mal. deti W. - Š., nar.: XX.XX.XXXX a W., nar.: XX.XX.XX04, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Leviciach, deti rodičov: V. W., nar.: XX.XX.XXXX, bytom I. J. X7 a G. W.Š., nar.: XX.XX.XXXX, bytom U. X, W. B. V. (u mal. W.), u mal. P. otec neuvedený, za účasti prokurátorky Okresnej prokuratúry v Leviciach, o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd u mal. Š. W.H., nar.: XX.XX.XXXX a mal. W. W., nar.: XX.XX.XXXX n a r i a d ť u j e ústavnú starostlivosť, ktorú budú vykonávať v Centre pre deti a rodiny Žitavce, Hlavná 102, Žitavce.

II. Matka je p o v i n á prispievať na výživu každého z mal. detí sumou zodpovedajúcou 30% sumy životného minima na každé nezaopatrené, neploleté dieťa, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Žitavce, Hlavná 102, Žitavce, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Otec je p o v i n ý prispievať na výživu mal. W., sumou 50,- eur mesačne, ktorú je povinný platiť vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Žitavce, Hlavná 102, Žitavce, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd bez návrhu na podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, uznesením zo dňa 03.10.2019 pod č.k. 17P/96/2019-26 začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletých detí. Podnet vo veci samej odôvodnil nesplnením účelu výchovného opatrenia nariadeného tunajším súdom. Uviedol, že mal. P. pochádza z mimomanželského vzťahu matky V. W., otcovstvo nebolo určené. Mal. W. pochádza zo vzťahu matky s G. W.. Z jej mimomanželského vzťahu pochádza aj mal. P. W., nar.: XX.XX.XXXX. Zo vzťahu so súčasným partnerom matky pochádzajú aj ďalšie mal. deti, ktoré sú v jej osobnej starostlivosti: J. I., nar.: XX.X.XXXX, J. W., nar.: XX.X.XXXX., J. I., nar.: XX.X.XXXX, J. W., nar.: XX.X.XXXX a J. W., nar.: XX.X.XXXX. Z dôvodu nedostatočnej starostlivosti matky, boli mal. P. a P. rozsudkom OS Levice, sp. zn. 8Nc/216/2003-12, zo dňa 17.2.2004 zverení do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov V. a Y. W.ových. Do ich náhradnej osobnej starostlivosti bola postupne zverená aj mal. W., rozsudkom OS Levice sp. zn. 10P/284/2006-25, zo dňa 14.12.2006. Výkonom opatrení SPOD a SK v rodine bolo zistené, že starí rodičia zabezpečujú starostlivosť o základné potreby mal. detí na dobrej úrovni, no ich výchovné pôsobenie na mal. deti bolo nedostačujúce, vzhľadom na patologické prejavy ich správania. Napriek pomoci a podpore rodine nedošlo k zlepšeniu situácie. U mal. W. a P.a sa prehlbovali problémy v správaní - zanedbávanie školskej dochádzky, experimentovanie s alkoholom, u mal. W. aj s omamnými látkami. V mesiaci máj 2018 sa mal. P. a W. zúčastnili lúpežného prepadnutia, mal. P. bol obvinený z trestného činu lúpeže formou spolupáchateľstva, mal.

W. bola opakovane vypočutá ako svedok trestného činu. Trestné konanie stále prebieha. V máji 2018 boli starí rodičia rozhodnutím tunajšieho súdu právoplatne odsúdení na trest odňatia slobody za ohrozovanie mravnej výchovy. Opakovane sa vyjadrili, že výchovu mal. detí nezvládajú, majú nepriaznivý zdravotný stav. Z tohto dôvodu boli mal. P. s mal. W. neodkladným opatrením Okresného súdu Levice č.k. 6P/130/2018-6, zo dňa 28.5.2018 odovzdaní do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Žitavce. Z vyjadrenia zariadenia vyplýva, že adaptácia maloletých prebiehala pomerne dobre. Problémové správanie, ktoré bolo prítomné v domácom prostredí sa nevyskytovalo. Bolo zjavné, že obe deti smútili za domácim prostredím, avšak snažili sa prispôbiť aktuálnej situácii. Obe deti sú žiakmi ZŠ P.. Matka za obdobie umiestnenia navštívila svoje deti tri razy, vždy v sprievode starých rodičov, resp. iných príbuzných. Starí rodičia kontaktovali deti nielen telefonicky, ale aj osobne, počas obdobia pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody. Následne udržiavali s deťmi (pokiaľ boli v starostlivosti zariadenia) kontakt prostredníctvom listov. Matka prejavila záujem o pobyt mal. W. počas vianočných sviatkov v jej domácnosti. Po ukončení pobytu sa mal. W. vrátila do zariadenia, no na druhý deň, dňa 28.12.2019 ho svojvoľne opustila. Z úteku bola privezená svojím strýkom dňa 15.1.2019, priznala zneužívanie omamných látok, čo potvrdili aj testy. Od tejto doby sa úteky mal. W. pravidelne opakujú, v zariadení sa zdržiava vždy len niekoľko dní a vzápätí odchádza na neznáme miesto. Mal. P. dňa 23.10.2018 opustil zariadenie a opätovne sa vrátil až 24.1.2019, po zachytení hliadkou polície. Nasledujúci deň však opäť opustil zariadenie a odvtedy sa nachádza na neznámom mieste, je po ňom vyhlásené pátranie. Rozsudkom Okresného súdu Levice pod č.k. 6P/130/2018-72, zo dňa 30.1.2019, právoplatným dňa 14.03.2019 bolo podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine nariadené výchovné opatrenie - pobyt v Centre pre deti a rodiny Žitavce na obdobie 6 mesiacov, za účelom úpravy rodinných a sociálnych pomerov. Súd uvedeným rozhodnutím zároveň zaviazal matku spolupracovať s Centrom a ÚPSVaR Levice a zrušil náhradnú osobnú starostlivosť. Účinnosť nariadeného výchovného opatrenia skončila dňa 13.9.2019.

2. Uznesením zo dňa 26.08.2019 pod č.k. 17P/96/2019-16 začal tunajší súd konanie o nariadenie neodkladného opatrenia a zároveň nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril mal. deti do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Žitavce. V prejednávanej veci mal súd preukázanú dôvodnosť potreby okamžitého zásahu súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia, keďže účinnosť výchovného opatrenia nariadeného tunajším súdom, ktorým boli maloleté deti umiestnené v Centre pre deti a rodiny Žitavce, končí dňa 13.09.2019. Zhodnotením účinnosti výchovného opatrenia súd zistil, že toto nespĺnilo svoj účel, nakoľko k náprave rodinných a sociálnych v pomerov maloletých detí nedošlo. Matka maloletých detí uvádzala, že má záujem o verenie maloletej W. do jej starostlivosti, no v súčasnosti vzhľadom na patologické prejavy správania maloletej túto možnosť vylučuje. Otec o maloleťu dlhodobo neprejavuje žiadny záujem. Na základe uvedených skutočností má súd za to, nariadené výchovné opatrenie nespĺnilo účel, matka nemá záujem prevziať mal. deti do svojej starostlivosti. Nebola zistená ani iná osoba, ktorá by mala záujem o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, resp. pestúnskej starostlivosti. Nenariadením neodkladného opatrenia by po uplynutí platnosti nariadeného výchovného opatrenia by sa maloleté deti ocitli bez akejkoľvek starostlivosti v stave ohrozenia ich života, zdravia a priaznivého vývinu.

3. Súd rozhodol v neprítomnosti rodičov maloletých detí a kolízneho opatrovníka. Otec maloletej bral termín pojednávania na vedomie, matka mala doručenie predvolania na pojednávanie vykázané riadne a včas, rodičia svoju neúčast' neospravedlnili, nepožiadali o jeho odročenie. Kolízny opatrovník bral termín na vedomie, svoju neúčast' ospravedlnil. Otec bol súdom vypočutý, uviedol, že s umiestnením maloletej do centra súhlasí, nič o maloletej nevie, nestretáva sa s ňou. Navrhol prispievať na jej výživu sumou 50,- eur mesačne.

4. Kolízny opatrovník písomným podaním navrhol vyhovieť podanému podnetu. Uviedol, že nariadené výchovné opatrenie nespĺnilo svoj účel, na strane rodičov nedošlo k náprave pomerov, pričom nejestvuje soba vhodná a schopná prevziať starostlivosť o maloleté deti. Zároveň navrhol, aby súd zaviazal matku dieťaťa prispievať na výživu každého z detí tzv. minimálnym výživným a zo strany otca určiť výživné na mal. W. v sume 50,-eur.

5. Prokurátorka Okresnej prokuratúry v Leviciach navrhla nariadiť u maloletých detí ústavnú starostlivosť a zaviazat' prispievať matku na výživu detí tzv. minimálnym výživným. Určenie výšky výživného zo strany otca na mal. W. ponechala na úvahu súdu.

6. Na základe vykonaného dokazovania zistil súd tento skutkový stav: maloletá W. pochádza z mimomanželského pomeru matky a G. W.a, otec mal. P.a v jeho rodnom liste nie je uvedený. Tunajší súd rozsudok zo dňa 30.01.2019 pod č.k. 6P/130/2018-72 nariadil u maloletých detí výchovné opatrenie - pobyt v Centre pre deti a rodiny Žitavce za účelom zabezpečenia rodinných a sociálnych pomerov na obdobie šiestich mesiacov. Matke mal. detí uložil povinnosť spolupracovať s ÚPSVaR Levice, CDR Žitavce. Zároveň zrušil náhradnú osobnú starostlivosť u oboch maloletých detí. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 14.03.2019.

7. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa.

8. Podľa § 28 ods. 2 Zákona rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

9. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 odsek 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

10. Podľa § 54 odsek 3 Zákona o rodine za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 odsek 2 a 3 alebo podľa § 56, súd rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

12. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti a označené zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

13. Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

14. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

15. Podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

16. Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

17. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. V prejednávanej veci mal súd preukázané, že nariadeniu výchovného opatrenia, ktorým boli maloleté deti umiestnené do Centra pre deti a rodiny Žitavce predchádzalo vážne narušenie výchovy detí v domácom prostredí starých rodičov, ktorým boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Maloletí zanedbávali povinnú školskú dochádzku, experimentovali s alkoholom, prípade W. aj s omamnými látkami, zúčastnili sa lúpežného prepadnutia. Starí rodičia výchovu detí nezvládali, boli odsúdení pre ohrozovanie mravnej výchovy mládeže na nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorí aj vykonávajú. Z uvedeného dôvodu súd náhradnú osobnú starostlivosť zrušil a deti umiestnil na základe nariadeného výchovného opatrenia do Centra pre deti a rodiny Žitavce. Zhodnotením účinnosti nariadeného výchovného opatrenia súd dospel k záveru, že k náprave rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí nedošlo. Matka toho času nemá záujem o zverenie mal. detí do svojej starostlivosti aj s poukazom na patologické prejavy ich správania, otec o maloletú dlhodobo neprejavuje záujem. Zároveň nejestvuje osoba ochotná a schopná prevziať starostlivosť o ne. U oboch pretrváva tendencia k útekom, po oboch je vyhlásené pátranie.

20. Z vyššie uvádzaných dôvodov súd nariadil u maloletých detí ústavnú starostlivosť s miestom výkonu v Centre pre deti a rodiny Žitavce a zo strany matky určil súd výživné na každé z maloletých detí v súlade s § 62 ods. 3 Zákona o rodine, t.j. vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa. Takto určené výživné v súčasnosti predstavuje 28,08 eura a je povinný ho uhrádzať každý rodič bez ohľadu na svoje možnosti, schopnosti a majetkové pomery. Matka je poberateľkou prídavkov na deti v sume 246,04 eura a rodičovského príspevku v sume 220,70 eura. Nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Otec maloletej W. je živnostník. Podľa daňového priznania za rok 2018 dosiahol zo živnosti príjmy 10.375,92 eura, výdavky činili 6.225,55 eura, základ dane bol 4.150,37 eura. Ako vyplynulo z jeho výpovede jeho mesačný príjem v čistom je od 1.100 do 1.200,- eur mesačne. Mesačne uhrádza odvody na sociálne poistenie v sume 156,- eur, na zdravotné poistenie 66,99 eura, za nájom vrátane energií, televízie a internetu uhrádza 285,-eur. Je nemajetný. Žije v spoločnej domácnosti s manželkou a dvoma mal. deťmi W., nar. 2008 a G., nar. 2016. Manželka je na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok a prídavky na deti spolu v sume 250,-eur. S poukazom na uvedené má súd za to, že matka aj s poukazom a počet jej vyživovacích povinností nie je v súčasnosti schopná svoju vyživovaciu povinnosť si plniť vo vyššom rozsahu. Z uvedeného dôvodu súd určil matke výživné na každé z maloletých detí v minimálnom rozsahu podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine. Vychádzajúc z príjmu otca, zo skutočnosti, že je nemajetný, prihliadnuc na počet jeho vyživovacích povinností súd určil výživné zo strany otca na mal. W. v sume 50,- eur. Súd má za to, že takto určené výživné je spôsobilé spolu s výživným zo strany matky a prídavkami na dieťa aspoň čiastočne pokryť potreby maloletého dieťaťa. Súdom určené výživné sú rodičia povinní poukazovať na účet Centra pre deti a rodiny Žitavce počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.

21. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP, nakoľko neboli v konaní zistené skutočnosti odôvodňujúce priznanie náhrady trov konania niektorému z jeho účastníkov.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre, v štyroch písomných vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu opovažuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností

- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia alebo na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Rozsudok v časti o výživnom je predbežne vykonateľný.